

Sygn. akt IV KK 314/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Mieczysława Tabora
w sprawie **S. F.**

skazanego z art. 244 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 lutego 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 21 maja 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 11 grudnia 2012 r.,

1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G. w postępowaniu odwoławczym,

2) zarządza zwrot opłaty kasacyjnej wniesionej przez skarżącego.

UZASADNIENIE

S. F. stanął pod zarzutem tego, że:

- w dniu 18 sierpnia 2012r. w T. pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym wydanego przez Sąd Rejonowy w R. prowadził pojazd mechaniczny w ruchu lądowym marki Opel Corsa, tj. popełnienia przestępstwa z art. 244 k.k.

Sąd Rejonowy z dnia 11 grudnia 2012r. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuconego mu przestępstwa i za to skazał go na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok zaskarżony został osobistą apelacją oskarżonego, w której podniósł zarzuty obrazy art. 7 i 4 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Podnosząc powyższe, oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Jednocześnie oskarżony wniósł o dopuszczenie dowodu z akt sprawy II K .../10 SR w R., a w szczególności ze znajdującego się w nich wywiadu kuratora oraz przeprowadzenie dowodu z zaświadczeń z poradni zdrowia psychicznego, w której się leczy.

Obrońca oskarżonego, który przystąpił do sprawy na etapie postępowania międzyinstancyjnego poparł apelację oskarżonego, podnosząc dodatkowo zarzut z art. 439§1 pkt 10 k.p.k.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 21 maja 2013r. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego podnosząc w niej zarzuty:

1 – uchybienia z art. 439§1 pkt 10 k.p.k. przejawiającego się w nieuznaniu istnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, ze względu na brak uczestnictwa obrońcy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, pomimo istnienia wątpliwości, co do poczytalności skazanego;

2 – rażącego naruszenie przesłanek stosowania art. 79§1 pkt 3 k.p.k. przez niezastosowanie przepisu art. 215 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. i wykluczenie wątpliwości, co do poczytalności skazanego;

3 – rażącego naruszenie art. 4, 7 i 457§3 k.p.k. przez nie ustosunkowanie się do wniosków oskarżonego, w szczególności w zakresie wątpliwości, co do jego poczytalności;

4 – rażącego naruszenia prawa materialnego – art. 31 k.k. poprzez brak weryfikacji materialnych przesłanek stosowania tego przepisu.

Podnosząc powyższe, obrona wniosła o uchylenie obu wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest częściowo zasadna. W istocie wszystkie podniesione w niej zarzuty sprowadzają się do podniesienia wad orzeczenia Sądu Odwoławczego w zakresie, w jakim dokonał on oceny stanu zdrowia psychicznego skazanego. Jednocześnie jednak, jako przedwczesne ocenić należy postawienie zarzutów naruszenia art. 31 k.k., czy zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439§1 pkt 10 k.p.k. O naruszeniu tych przepisów można byłoby bowiem mówić, tylko wówczas, gdyby już obecnie stwierdzano uzasadnione wątpliwości co do poczytalności skazanego. W konsekwencji, dotyczy to również zarzutu naruszenia art. 79§1 k.p.k.

Zasadny jest natomiast zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k.

Bezsprzecznie, kwestia leczenia psychiatrycznego oskarżonego pojawiła się w niniejszej sprawie, w zasadzie dopiero na etapie postępowania odwoławczego. Na wniosek oskarżonego Sąd Okręgowy dopuścił dowód z jego historii choroby z poradni zdrowia psychicznego. Uzyskał w ten sposób materiał dowodowy wskazujący na to, że S. F. leczy się w tej poradni od dnia 24 stycznia 2007r. (k.73 – 84). Oceniając zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy, Sąd Okręgowy zawarł, co do tej kwestii jedno zdanie w uzasadnieniu swego wyroku – „Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do poczytalności oskarżonego zarówno *tempore criminis*, jak również w czasie postępowania”. Takie stwierdzenie, nieoparte jakimikolwiek rozważaniami, samo w sobie ocenione być musi, jako rażące przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów lub jako świadczące o wadliwym sporządzeniu uzasadnienia wyroku. Albo bowiem Sąd Odwoławczy arbitralnie ocenił przedmiotowy dowód – nie kierując się żadnymi racjonalnymi przesłankami

albo w uzasadnieniu swego orzeczenia przesłanek tych nie przedstawił. Zacytowane zdanie stanowi konkluzję ewentualnych rozważań, nie wiadomo natomiast, czy zostały one przeprowadzone, czy też jedynie nie przedstawiono ich w uzasadnieniu. Nie jest też jasne, czy Sąd ten uznał, że do oceny historii choroby nie są wymagane wiadomości specjalne i może dokonać jej we własnym zakresie, czy też, o dokonanej ocenie zdecydowały inne względy, a jeżeli tak, to jakie?

Tymczasem, nadesłana historia choroby skazanego w sposób niewątpliwy potwierdza fakt leczenia psychiatrycznego skazanego i to zarówno obecnie – długoletniego, jak i w dzieciństwie.

Istotne wątpliwości budzi również rzetelność kolejnego stwierdzenia przedstawionego w uzasadnieniu wyroku (k.100), wskazująca, że Sąd Odwoławczy – „podzielił stanowisko Sądu I – instancji, który posiadając wiedzę o leczeniu odwykowym oskarżonego nie widział podstaw do weryfikowania tej okoliczności przez biegłych”. Przypomnieć wypada, że Sąd Rejonowy w tej kwestii nie zajął wprost stanowiska, ale jego sytuacja była diametralnie różna od tej, która zaistniała w postępowaniu odwoławczym. Na protokole jedynego przesłuchania S. F. w postępowaniu przygotowawczym (k.8v) widnieje adnotacja, że nie był on „leczony psychiatrycznie, neurologicznie lub odwykowo”. W protokole rozprawy zaś (k.33) zaprotokołowano, że: „według oświadczenia zdrowy, nieleczony psychiatrycznie, neurologicznie. Podaje, że przez 9 miesięcy uczestniczył w terapii odwykowej, nie przebywał w związku z tym na leczeniu w zakładzie zamkniętym ani w szpitalu”. Sąd Rejonowy nie dysponował zatem informacjami o tym, że oskarżony od lat leczy się psychiatrycznie, a uzyskał jedynie jego oświadczeniem, że epizodycznie podjął próbę terapii odwykowej. Powyższe, nie stanowiło z pewnością dla Sądu Odwoławczego, dostatecznej podstawy do odwołania się do ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji.

Mając na uwadze przedstawione względy, Sąd Najwyższy uznał, że w kasacji zasadnie postawione zostały zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k. Zaistniałe w ten sposób uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy powinien w sposób zgodny z dyspozycją art. 7 k.p.k. ocenić materiał dowody w postaci nadesłanej

historii choroby oskarżonego. Ocena ta będzie decydująca dla ustalenia, czy w sprawie zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii biegłych psychiatrów dla oceny poczytalności oskarżonego oraz wpływu stanu jego zdrowia na zaistnienie zdarzeń z dnia 18 sierpnia 2012r. – o co bezpośrednio wnosił oskarżony w swej apelacji. Rozważania Sądu Odwoławczego co do tych kwestii, przedstawione powinny zostać w uzasadnieniu wyroku sporządzonym zgodnie z wymogami art. 457§3 k.p.k. (o ile oczywiście zajdzie potrzeba sporządzenia takiego uzasadnienia).

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

Wobec treści niniejszego rozstrzygnięcia, zarządzono zwrot opłaty wniesionej przez skazanego.